СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СУЧАСНІ ІНТЕНСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

спеціальність	**201 Агрономія**	обов'язковість дисципліни	**Вибіркова**
освітня програма	**Агрономія**	факультет	**Агрономії та захисту рослин**
освітній рівень	**перший (бакалаврський)**	кафедра	**Рослинництва**

ВИКЛАДАЧ

ПОТАШОВА ЛАРИСА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – спеціальність агрохімія та ґрунтознавство
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук 06.01.09 рослинництво
Вчене звання – доцент кафедри рослинництва
Досвід роботи – більше 20 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
– авторка більше 20 методичних розробок
– авторка (співавторка) більше 20 тематичних публікацій;
– учасниця наукових і методичних конференцій;

Тел. +380963154439
e-mail: potashova124@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування у здобувачів теоретичних знань щодо розробки та впровадження інтенсивних технологій на основі вибору та застосування сучасних заходів інтенсифікації вирощування сільськогосподарських культур. Надання розуміння того, що кожна сучасна інтенсивна агротехнологія це комплекс заходів, засобів та способів впливу на рослину з метою отримання високої. сталої врожайності та якості рослинницької продукції.
Форма	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальна робота
Специфічні результати навчання і форм їхнього контролю	• уміння розробляти основні елементи сучасних технологій; • оцінювати потенційні можливості сучасних сортів і гібридів відповідно до ґрунтово-кліматичних умов конкретного

	регіону; • науково обґрунтовувати доцільність проведення технологічних заходів; • контролювати розвиток культурних рослин та регулювати елементи їх продуктивності.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекцій, 18 години практичних занять, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	**ЗК.07**	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	**Програмні результати навчання**	**СПРН.04**	Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.
	СК.01	Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, кормовиробництво, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, агрохімія, механізація в рослинництві, захист рослин)		**СПРН.01**	Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції
	СК.03	Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.		**СПРН.03**	Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.
				СПРН.11	Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Зернові злакові культури. Морфобіологічна характеристика та особливості інтенсивної технології вирощування.					
Лекція 1	Вирощування озимих зернових культур за інтенсивними технологіями у різних природно-кліматичних зонах України. Інноваційні елементи в сучасній інтенсивній технології вирощування пшениці озимої. Роль сорту (інтенсивні, напівінтенсивні (пластичні), екстенсивні сорти), місця культури в сівозміні. Вибір строків сівби. Технологія сівби. Інтегрована система захисту рослин. Особливості інтегрованої (проміжної) та екстенсивної (примітивної) технології вирощування.	**Практичне заняття 1 (ПЗ 1)**	Морфологічна, ботанічна та еколого-біологічна характеристика зернових злакових культур. Норма висіву пшениці озимої та її обґрунтування. Розрахунок вагової норми висіву. Строки і норми внесення добрив на етапах органогенезу при вирощуванні пшениці озимої за інтенсивною технологією.	**Самостійна робота (СР)**	Сучасні інтенсивні технології в рослинництві. Елементи сучасної інтенсивної технології вирощування сільськогосподарських культур. Взаємозв'язок фенологічних фаз, етапів органогенезу, елементів продуктивності зернових злакових культур. Біологічні особливості жита і тритикале порівняно з озимою пшеницею. Особливості сівби жита і тритикале. Догляд за посівами. Інтенсивна технологія вирощування жита і тритикале.
		ПЗ 2	Складання технологічного проекту вирощування пшениці озимої.		

Лекція 2	Стан і перспективи новітніх елементів технології у вирощування кукурудзи. Роль сучасних сортів та гібридів. Вибір способів і строків підготовки ґрунту (класичний, мінімальний, нульовий). Системи захисту від бур'янів (інтенсивна, маловитратна), шкідників. Основи індустріальної технології вирощування кукурудзи на зерно Особливості енергозберігаючої, екологічно безпечної технології. Вирощування кукурудзи на силос та зелений корм.	**ПЗ 3**	Ботанічна, морфологічна, еколого-біологічна і господарська характеристика кукурудзи.		Новітні елементи в інтенсивній технології вирощування ранніх ярих злакових культур. Вирощування ярих зернових культур (пшениця, ячмінь, овес) за інтенсивними технологіями у різних природно-кліматичних зонах України. Підготовка насіння до сівби. Вибір строків сівби, способу посіву, норми висіву, способів збирання врожаю. Біологічні особливості пшениці ярої, відмінність її від пшениці озимої. Морфологічна, ботанічна та еколого-біологічна характеристика ячменю ярого, вівса.
		ПЗ 4	Визначення густоти рослин. Звичайний і альтернативний агрокомплекс вирощування кукурудзи на зерно. Складання технологічного проекту вирощування кукурудзи на зерно.		
Модуль 2. Круп'яні та зернові бобові культури. Морфобіологічна характеристика, особливості інтенсивної технології вирощування.					
Лекція 3	Значення зернобобових культур у високо інтенсивних екосистемах. Вплив зернобобових культур на показники родючості ґрунтів. Сучасні елементи в інтенсивній технології вирощування гороху. Високотехнологічні сорти безлисточкового типу. Фуражні, цінні. Особливості інтенсивної технології вирощування гороху.	**ПЗ 5**	Морфологічна, ботанічна та еколого-біологічна характеристика гороху, чини, нуту, сої, квасолі.	**СР**	Стан і перспективи інтенсивної технології вирощування зернових бобових культур. Характеристика основних елементів інтенсивної технології вирощування квасолі звичайної, нуту, сочевиці та чини.
Лекція 4	Використання сої. Стан і перспективи інтенсивної технології вирощування сої. Роль сучасних сортів. Вплив попередників. Особливості живлення. Підготовка насіння до сівби. Значення строків сівби. Інтенсивна технологія вирощування сої. Передпосівна інокуляція насіння та поєднання її з протруйниками. Гербіцидне та безгербіцидне вирощування сої. Особливості збирання. Енергозберігаюча технологія.	**ПЗ 6**	Ботанічна характеристика сої. Етапи органогенезу. Екологічні особливості. Складання технологічного проекту вирощування сої.	**СР**	Інтенсивна технологія вирощування гречки та проса. Морфологічна, ботанічна та еколого-біологічна характеристика гречки та проса. Складання технологічної схеми вирощування гречки. Інтенсивна технологія вирощування сорго.

Модуль 3. Технічні культури. Морфобіологічна характеристика, особливості інтенсивної технології вирощування.					
Лекція 5	Загальна характеристика олійних культур. Інтенсивна технологія вирощування соняшнику. Місце в сівозміні Роль сучасних сортів та гібридів. Система обробітку ґрунту за традиційною та мінімальної технології (Mini-till). Вплив елементів живлення на якість насіння та склад олії. Контроль бур'янів стійких до Експресу або Євролайтингу.	**ПЗ 7**	Ботанічна, морфологічна, еколого-біологічна характеристика соняшника.	**СР**	Ботанічна, морфологічна, еколого-біологічна та господарська характеристика основних олійних культур (рицина, сафлор, кунжут).
		ПЗ 8	Складання технологічного проекту вирощування соняшника.		
Лекція 6	Народногосподарське значення та напрями використання ріпаку ярого. Біологічні особливості. Елементи інтенсивної технології вирощування ріпаку ярого. Науково обґрунтована система удобрення. Використання регуляторів росту, густота рослин, строки сівби озимого ріпаку. Найефективніші заходи боротьби з бур'янами. Прямі і непрямі пошкодження шкідниками. Чинники ураження грибковими хворобами. Зменшення втрат насіння під час збирання.	**ПЗ 9**	Ботаніко-морфологічна, еколого-біологічна та господарська характеристика ріпаку, гірчиці, рижію. Технологія вирощування ріпаку озимого, ріпаку ярого (кользи). Скласти технологічну схему вирощування озимого та ярого ріпаку.		Ботаніко-морфологічна, еколого-біологічна та господарська характеристика картоплі. Інтенсивна технологія вирощування картоплі. Напрями використання картоплі. Класифікація сортів картоплі. Біологічні особливості картоплі. Методи оздоровлення садивного матеріалу. Елементи інтенсивної технології вирощування картоплі. Морфологічна, ботанічна та еколого-біологічна характеристика буряків цукрових. Інтенсивна (індустріальна) технологія вирощування цукрового буряку. Способи основного обробітку ґрунту (поліпшений, напівпаровий). Розрахунок норми висіву на кінцеву густоту. Складання технологічної схеми вирощування цукрового буряку. Вирощування маточних коренеплодів. Вирощування насіння з висадків.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Зінченко О.І., Коротєєв О.В., Каленська С.М. та ін. Рослинництво: практикум. За ред. О.І. Зінченка. Вінниця: Нова Книга, 2008. 536 с. 2. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів: НВФ «Українські технології». 2006. 730 с. 3. Паламарчук В.Д., Поліщук І.С., Каленська С.М., Єрмакова Л.М. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Вінниця, 2013. 724 с. 4. Рожков А.О. Рослинництво: підручник. А.О. Рожков, Є.М. Огурцов. Харків: ТОВ «ТПГ», 2019. 382 с. 5. Рослинництво: підручник. Зінченко О.І.,. Салатенко В.Н, Білоножко М.А. К.: Аграрна освіта, 2001. 591 с. 6. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві: підручник. С.М. Каленська, Л.М. Єрмакова, В.Д. Паламарчук та ін. Вінниця: ФОП Рогальська І.О.,2015. 448 с. 7.Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур за різним ресурсним забезпеченням. За ред. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнєва. Харків, ХНТУСГ. 2006. 725 с. 8. Фурсова Г.К., Фурсов Д.І., Сергєєв В.В. Рослинництво: лабораторно-практичні заняття. Ч. І. Зернові культури. Харків: ТО Ексклюзив, 2004. 380 с. 9. Фурсова Г.К., Фурсов Д.І., Сергєєв В.В. Рослинництво: лабораторно-практичні заняття. Ч. ІІ. Технічні та кормові культури. Харків: ТО Ексклюзив, 2008. 356 с.	Методичне забезпечення	1. Робоча програма навчальної дисципліни та її силабус. 2. Методичні вказівки до самостійної роботи з розробки планів технологічних операцій при вирощуванні польових культур для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальностями: 201 «Агрономія», 202 «Захист і карантин рослин», 208 «Агроінженерія», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Укладачі: Рожков А.О., Огурцов Є.М., Чигрин О.В., Поташова Л.М., Гепенко О.В., Воропай Ю.В. Харків: ДБТУ. 2023. 63 с. 3. Сучасні інтенсивні технології вирощування сільськогосподарських культур. Методичні вказівки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія». Укладачі: Рожков А.О., Поташова Л.М., Міхєєв В.Г., Деревянко І.О. Харків: ДБТУ. 2023. 39 с. 4. Перелік запитань для тестової перевірки знань по змістових модулях. 5. Перелік запитань для підготовки до заліку.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Система		Бали	Діяльність, що оцінюється
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модуль
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 30	відповіді на тестові питання
		до 50	усні відповіді на практичних заняттях
		до 20	результати засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.